

Моніторинг російського інформаційного простору

10 квітня - 17 квітня 2025 року

I. Російський ВПК

1. Загальний стан ВПК РФ

i. Після війни РФ прагне повернути лідерство на ринку озброєнь¹

За даними SIPRI, з 2020 по 2024 рік російський експорт озброєнь знизився на 64%, а частка на світовому ринку впала з 21% до 7,8%. Попри це, РФ зберігає активність: укладає засекречені угоди (зокрема з Саудівською Аравією, Єгиптом, Ефіопією), обходячи санкції через приховані схеми й альтернативні форми розрахунків.

Оборонний сектор поєднує експорт із рекордним держзамовленням: 80% продукції йде на армію, решта — на експорт. Кремль прагне не лише відновити позиції, а й зміцнити їх, просуваючи "випробуване у війні" озброєння. РФ демонструє новітні розробки (БпЛА "Ланцет", "Куб", РЕБ "Красуха", ЗРК "Панцирь СМД-Е") на міжнародних виставках. У 2024 році було видано понад 30 рекламних паспортів для демонстрації таких зразків на міжнародних виставках. Хоч експорт дронів тимчасово зупинений, вони уже готуються до продажів після війни. Кремль дотримується стратегії гнучкої присутності на ринку, з прицілом на майбутні постачання — за прикладом Ізраїлю, який також нарощує експортний потенціал під час війни.

ii. Зменшення залежності від зброї з РФ: Індія схвалила нову угоду про купівлю десятків французьких винищувачів²

Індія схвалила закупівлю 26 французьких винищувачів Rafale на суму 7,4 млрд доларів, що свідчить про поступове зменшення залежності від російської військової техніки.

Згідно зі звітом Стокгольмського інституту дослідження проблем миру, що відстежує світову торгівлю зброєю, з 2020 по 2024 рік Індія була найбільшим покупцем французької військової техніки.

¹ <https://www.liga.net/economics/opinion/bitva-za-mirovoi-rynok-vooruzhenii-rossiya-i-ukraina-sorevnuyutsya-za-globalnyh-pokupatelei>

² <https://zn.ua/WORLD/umenshenie-zavisimosti-ot-oruzhija-iz-rf-indija-odobrila-novoe-sohlashenie-o-pokupke-desjatkov-frantsuzskikh-istrebitelej.html>

Повідомлялося, що Індія скорочує замовлення на військове обладнання у Росії, купуючи більше у західних постачальників.

iii. Росія має другосортний флот без авіаносців, - ексофіцер армії США³

Росія має фактично недієздатний авіаносний флот — єдиний авіаносець "Адмірал Кузнецов" роками перебуває в ремонті, а нових програм будівництва не передбачено. Причинами є брак фінансування через війну, дефіцит кваліфікованих кадрів, слабка суднобудівна інфраструктура та пріоритет наземних і ядерних сил. Морська авіація застаріла, пілоти не мають належної підготовки, частину моряків відправляють воювати на суші. РФ робить ставку на підводні ракетноносці та ядерну тріаду, а надводний флот занепадає. До 2030-х років жодної стратегії розвитку авіаносного компонента не існує.

iv. Перехід Росії на гіперзвукове озброєння⁴

11 квітня 2025 року Путін на нараді у Санкт-Петербурзі оголосив про стратегічний перехід до гіперзвукового озброєння у Військово-морському флоті. Початком нової ери стала атомна підводний човен «Перм», перша у світі багатоцільова субмарина, оснащена гіперзвуковими ракетами «Циркон».

v. Путін на нараді у Санкт-Петербурзі заявив, що частка сучасного озброєння в стратегічних ядерних силах ВМФ Росії досягла 100%⁵
Путін наголосив на пріоритетності розвитку флоту, зокрема модернізації кораблів, створенні нових підводних човнів і розвитку безпілотних морських систем.

Він згадав про нещодавній спуск підводного човна «Пермь» — першого носія гіперзвукових ракет «Циркон». За останні п'ять років для ВМФ РФ побудовано 49 кораблів, включно з субмаринами проєктів «Борей-А» і «Ясень-М».

На найближче десятиліття передбачено 8,4 трлн рублів на будівництво нових кораблів. Пріоритетом названо розвиток автономних систем — безпілотних надводних і підводних апаратів, інтегрованих у єдиний розвідувально-ударний контур зі зв'язком із

³ <https://www.unian.net/weapons/rossiya-imeet-vtorosortnyy-flot-bez-avianoscev-eks-oficer-armii-ssha-12973380.html>

⁴ <https://pronedra.ru/giperzvukovaya-era-nachinaetsya-rossiya-delaet-stavku-na-cirkony-i-modernizacziyu-flota-772982.html>

⁵ <https://topwar.ru/262873-prezident-rossii-dolja-sovremennogo-vooruzhenija-v-strategicheskikh-jadernyh-silah-vmf-rf-sostavljaet-100-procentov.html>

супутниками. Закрита частина наради була присвячена стратегії ВМФ до 2050 року

2. Підприємства ВПК

- i. ПК «Салют» отримав від Москви статус промислового комплексу⁶*

Присвоєння статусу промислового комплексу дає змогу заводам удвічі знизити податок на майно, а ставку орендної плати зменшити до 0,3 відсотка від кадастрової вартості земельної ділянки.

ПК «Салют» (АТ «ОДК») є провідним двигунобудівним підприємством, яке розробляє, виробляє та обслуговує авіаційні двигуни для військових літаків Су, МіГ-29, Як-130 та Іл-112В. ПК «Салют» входить до складу АТ «Об'єднана двигунобудівна корпорація».

3. Зброя, технології та інше

- i. Росія активізує розгортання нових систем радіоелектронної боротьби (РЕБ) для протидії українським безпілотникам⁷*

Нещодавно держкорпорація "Ростех" повідомила про постачання нової автоматизованої РЕБ-системи SERP-VS6D, здатної пасивно виявляти та блокувати FPV-дрони. Вона може застосовуватись у стаціонарному чи мобільному режимі, при цьому залишається малопомітною для засобів радіорозвідки.

Для пришвидшення адаптації до нових умов війни РФ створила Центр спеціального призначення "БАРС-Сармат", який вже презентував дві нові РЕБ-системи: мобільну Sarmat-Mgla та переносну Sarmat-Kentavr. За офіційними даними, 200 таких комплексів вже надійшли до "Дніпровської групи військ". Активне розгортання цих засобів РЕБ супроводжує мобілізацію сил РФ у межах підготовки до нової наступальної кампанії.

- ii. РФ може повернути у виробництво бомбардувальник Ту-160М⁸*

Росія ухвалила рішення повернути Ту-160 часів холодної війни у вигляді модернізованого варіанту Ту-160М через те, що вона

⁶ <https://mashnews.ru/pk-salyut-poluchil-ot-moskvyi-status-promyshlennogo-kompleksa-i-smozhet-znachitelno-snizit-nalogovuyu-nagruzku.html> ;

<https://www.aviastat.ru/label/%D0%9E%D0%94%D0%9A-%D0%A1%D0%B0%D0%BB%D1%8E%D1%82>

⁷ <https://www.unian.net/weapons/reb-voyska-rossiya-razrabatyvaet-novye-sistemy-reb-12972906.html>

⁸

<https://www.unian.net/weapons/tu-160m-ekspert-obyasnil-dlya-chego-rossii-vozobnovlyat-proizvodstvo-takih-samoletov-12975669.html>

потребує ударної платформи дальнього радіуса дії для ураження цілей в Україні. Про це пише американський журналіст, політичний і військовий оглядач Калєб Ларсон для 19FortyFive.

До квітня 2025 року від 60% до 80% промислових цивільних підприємств у Росії оснастили свої території обладнанням для захисту від атак БПЛА, наприкінці 2023-го цей показник становив близько 25-30%. Причому з минулого року зростають закупівлі підприємствами, захист яких не обов'язковий за законом.

II. Імпортозаміщення

1. Нарощення частки російських товарів у високотехнологічних галузях

і. Перший віце-прем'єр РФ розповів про імпортозаміщення гірничого обладнання⁹

Заміщення зарубіжного гірничорудного обладнання продукцією російських виробників зросло до 65%. Про це заявив перший віце-прем'єр РФ Денис Мантуров на IX Всеросійському з'їзді асоціації «Гірничопромисловці Росії», який відкрився 9 квітня.

До 2030 року уряд ставить за мету досягти технологічного суверенітету за ключовими номенклатурами гірничої техніки та обладнання. Тема імпортозаміщення, як і раніше, залишається в центрі уваги гірничої галузі: зміни відбуваються, але не так швидко, як хотілося б.

2. Розробки в рамках імпортозаміщення

і. Красноярські вчені розробили композит для прориву у створенні акумуляторів¹⁰

Вчені Красноярського наукового центру СО РАН розробили нові композити на основі вуглецю і паладію, які здатні значно підвищити ефективність електрохімічних процесів. Ці матеріали можуть стати основою для проривних технологій в енергетиці, пише регіональне ІА «Дела.ру» з посиланням на завідувача лабораторії аналітичних методів дослідження речовини ІФ СО РАН ім. Л.В. Киренського Григорія Чурилова.

«Композит продемонстрував значно кращу електрохімічну активність, ніж матеріали, що застосовуються сьогодні, - необхідні

⁹ <https://t.me/dprom/5059>

¹⁰ <https://dela.ru/news/292752/>

реакції в електрохімічних пристроях відбуваються швидше, ефективніше і з меншими витратами. <...> Отримані результати можуть стати важливим кроком у розробці нових матеріалів для електродів, ефективніших і стійкіших систем зберігання та перетворення енергії та інших технологій, де критично важлива висока електрохімічна активність. Наприклад, в електрохімічних пристроях, а також у сфері енергетики», - зазначив учений.

ii. «Росатом» замовив розробку чіпа для електромобілів за 84 млн рублів¹¹

«Росатом РДС» замовив розробку російської інтегральної мікросхеми для управління процесами заряду і розряду акумуляторних батарей, відповідний тендер на 84 млн рублів з'явився на сайті держзакупівель. І судячи із зазначеної в документах вимоги безпеки ASIL D, чип призначений для автомобільної промисловості.

Собівартість серійного зразка не повинна перевищувати 400 рублів при випуску 1 млн примірників на рік. При цьому незрозуміло, де саме використовуватимуть цей мільйон (або більше?) чипів. У «Росатома» є проєкт електромобілів Voyt, що перебуває в зародковій стадії, але інвестувала корпорація і в «Атом». І він до серійного виробництва набагато ближчий.

3. Кроки з боку російського уряду

i. Російська радіоелектроніка залишиться без субсидій¹²

Мінпромторг хоче відмовитися від виділення субсидій виробникам і розробникам ЕКБ, замінити їх збираються механізмом пільгового кредитування. Про це йдеться в листі ФДБУ «Всеросійський НДІ радіоелектроніки», який було направлено представникам виробників радіоелектроніки.

Розробники промислової інфраструктури зможуть звернутися по позики до ФРП, а фінансування розробки ЕКБ, як пишуть «Ведомости», передадуть Російському науковому фонду (РНФ), фонду «Сколково» і Фонду сприяння інноваціям. Правила надання

¹¹ https://t.me/mash_tech/4414

¹² https://t.me/mash_tech/4417

заходів підтримки обіцяють визначити у другому півріччі 2025 року, зараз вони опрацьовуються.

III. Машинобудування

1. Російські плани у машинобудуванні

- i. У 2025 році «Завод роботів» у Челябінську випустить 850 роботизованих машин¹³

Завод почав функціонувати в лютому 2024 року. З того моменту було вироблено 250 роботів. першу партію роботів, здатних підіймати до 120 кг вантажу, придбав Челябінський ковальсько-пресовий завод. Наразі завод розробляє другу і треті моделі на 60 кг і 30 кг.

- ii. Виробники ливарного та термічного обладнання можуть отримати субсидію на автоматизацію виробництва¹⁴

Відбір на субсидії до 360 млн рублів запустив Мінпромторг. Субсидія покриває до 70% витрат на розробку і впровадження російського ПЗ для виробників засобів виробництва. Її коштом можна компенсувати зарплати розробників і адміністративного персоналу, оренду приміщень, комунальні послуги, послуги сторонніх організацій (до 70% субсидії), придбання засобів захисту інформації (до 70% субсидії), навчання співробітників і придбання нефінансових активів (до 20% субсидії).

Термін проєкту - до 4 років, НДДКР - до 2 років.

- iii. «Русал» почав постачання порошків для 3D-друку за технологією DMD¹⁵

«Русал» виконав перші постачання алюмінієвих порошків для 3D-друку за технологією DMD, яка забезпечує знижену витрату матеріалу, дає можливість друкувати великі деталі, а також ремонтувати деталі, що були в експлуатації.

Виробництво порошків здійснюється ТОВ «Металком», що об'єднує порошковий бізнес «Русала», на майданчиках у Волгограді та Шелехові Іркутської області.

¹³ <https://www.vesti.ru/article/4452250?ysclid=m9l42q2qs4741652836>

¹⁴ <https://mashnews.ru/proizvoditeli-litejnogo-i-termicheskogo-oborudovaniya-mogut-poluchit-subsidiyu-na-avtomatizaciyu-proizvodstva.html>

¹⁵ <https://www.gazeta.ru/business/news/2025/04/15/25561340.shtml?ysclid=m9l2sj9oyf16765092>

2. Нові розробки й заводи

і. У Росії створили верстат для високоточної обробки деталей¹⁶

У Севєродвінській філії Північного Арктичного федерального університету (ПАФУ) розробили верстат, що забезпечує точне центрування деталей. Верстат здатний працювати зі сферичними деталями діаметром від одного до п'яти сантиметрів, забезпечуючи точність до тисячних часток міліметра.

Верстат являє собою складну систему, що складається з чотирьох основних компонентів: механізму переміщення з трьома приводами, системи управління з сенсорами й драйверами, а також Wi-Fi-модулем для моніторингу. Студентська команда ПАФУ отримала грант в 1 мільйон рублів від Фонду сприяння інноваціям, який дозволив придбати всі необхідні компоненти для створення верстата.

IV. Стратегічні матеріали

1. Стан галузі в РФ

і. Нарощування видобутку і виробництва берилію¹⁷

Міністр у справах розвитку Далекого Сходу і Арктики Олексій Чекунков озвучив плани уряду відродити в країні видобуток і виробництво чистого берилію та його сплавів, що займатиме 15% світового ринку (який, за словами міністра, становить 300-400 тонн на рік). Допомогти цьому має введення в дію родовища Єрмаківське в Бурятії, яке зможе дати 45 тонн берилію на рік.

Одночасно з'явилися новини про те, що в Росії незабаром буде налагоджено і виробництво чистого металу — віддають належне атомникам.

Берилій належить до рідкісних металів. Здебільшого його використовують як легуючу добавку до різних сплавів, яка значно підвищує їхню твердість і міцність, корозійну стійкість поверхонь виробів.

ii. Росатом створює першу в Росії експериментальну ділянку з виготовлення берилієвмісних матеріалів¹⁸

¹⁶ <https://tass.ru/obschestvo/23651305> ;
https://t.me/Tsybulskiy_A/14468

¹⁷ <https://t.me/prometallinfo/10671>

¹⁸ <https://tass.ru/ekonomika/23617327>

Першу в Росії експериментальну ділянку з відпрацювання технології повного циклу отримання берилієвмісних матеріалів від рудного концентрату до металу буде створено на майданчику АТ «НДІ НВО «Луч» (входить до наукового дивізіону). Обсяг переробки становитиме до 300 кг на рік по берилію, зазначили в Росатомі.

Роботи з берилію велися в рамках Єдиного галузевого тематичного плану Росатома. До теперішнього часу фахівці НВО «Луч» розробили технологію і апаратурно-технологічну схему отримання берилієвмісних матеріалів, а також установку очищення стічних вод ділянки. Устаткування дає змогу забезпечити вміст берилію в очищених водах нижче за встановлену гранично допустиму концентрацію, згідно з чинними санітарними правилами та нормами.

iii. *У Росії очікується зростання попиту на рідкоземельні метали в енергетиці*¹⁹

Згідно з новою Енергетичною стратегією Росії до 2050 року, країна планує ефективніше використовувати свій значний потенціал видобутку рідкоземельних та інших металів, попит на які стрімко зростає через розвиток низьковуглецевої енергетики. Балансові запаси рідкоземельних металів (РЗМ) у Росії становлять 28,5 млн тонн, що потенційно забезпечує як поточні, так і перспективні потреби економіки.

Їх особливістю є комплексний характер родовищ - усі 15 рідкісноземельних мінералів (літій, рубідій, цезій, берилій, скандій, індій, галій, германій, цирконій, гафній, ванадій, ніобій, тантал і реній) видобуваються спільно в одній руді, а потім можуть виділятися окремі компоненти за допомогою спеціальних технологій.

Однак, як зазначають у Роснедрах, галузь видобутку рідкісних і рідкоземельних металів у Росії наразі слабо розвинена через низький внутрішній попит і високу конкуренцію із закордонними виробниками. Для її розвитку потрібні капіталомісткі виробництва, зокрема з розділення РЗМ на індивідуальні оксиди. Наявні невеликі проекти потребують масштабування.

iv. *У Сибіру створять кластер рідкоземельних металів*²⁰
Віце-прем'єр РФ Дмитро Патрушев за підсумками настановної

¹⁹ <https://1prime.ru/20250414/otrasl-856669213.html>

²⁰ <https://t.me/prometallinfo/10644>

наради з розвитку Сибірського федерального округу, розвідані запаси рідкісноземельних металів у Сибіру становлять 18% від загальноросійських. У надрах регіону містяться значні обсяги рідкісних металів.

Віце-прем'єр додав, що для розвитку глибокої переробки рідкоземельних металів наразі опрацьовується питання про створення в Сибірському окрузі відповідного кластера. У перспективі це дасть змогу Росії забезпечити незалежність від імпорту відповідної продукції та вийти на новий технологічний рівень.

За підсумками наради віце-прем'єр доручив сформувати експертну групу, яка визначить довгострокову потребу економіки в рідкісних і рідкісноземельних металах і опрацює перелік продукції, випуск якої може бути організовано в Сибіру.

2. Економічна ситуація

v. Ціни на мідь, алюміній і нікель впали через торговельні мита²¹

Ціни на промислові метали за тиждень впали на 5–10%, підрахували аналітики БКС, виходячи з даних Лондонської біржі металів (LME) та Лондонської асоціації ринку дорогоцінних металів (LBMA). Найбільше зниження відзначається у котируваннях міді та алюмінію, що знизилися за тиждень на 10% та 8%, до \$8,83 тис. та \$2,35 тис. за тонну відповідно, уточнюють у БКС. Нікель подешевшав на 7% до \$15,04 тис. за тонну. Ціни на паладій та платину знизилися на 5,6% та 5%, до \$926 та \$939 за унцію відповідно.

За оцінками БКС, це стало одним із найсильніших тижневих падінь цін із 2020 року. Як впливає з даних LME, ціни на мідь із постачанням через три місяці впали до мінімуму з початку року, на алюміній - мінімуму з вересня 2024 року, на нікель - мінімуму з вересня 2020 року.

3. Інновації

vi. У Самарській області запустили проєкт із вилучення рідкоземельних металів з електролomu²²

²¹ <https://www.kommersant.ru/doc/7639699>

²² <https://t.me/prometallinfo/10620>

У Самарській області запустили інноваційний проєкт із вилучення рідкоземельних металів з електронного брухту, за даними Мінпромторгу РФ.

Нову дослідно-промислову дільницю з вилучення рідкоземельних металів з відходів виробництва магнітів і переробленого електронного брухту запустила компанія ТОВ «Промислові технології рециклінгу металів». У планах компанії - масштабування виробництва і створення комплексу, який буде здатний витягувати щонайменше 170 тонн рідкоземельних металів на рік.

Проєкт спрямований на забезпечення підприємств радіоелектронної промисловості необхідними ресурсами, отриманими з екологічно чистих джерел. Наразі вдається витягувати понад 95% цінних металів, мета — збільшити цей показник до 99,5% до кінця поточного кварталу, впливає з повідомлення.

У майбутньому планують організувати центр, що спеціалізується на відновленні матеріалів для електроніки, що допоможе зміцнити позиції Росії у сфері високотехнологічного виробництва і забезпечить сталий розвиток галузі, йдеться в повідомленні Мінпромторгу.

V. Обхід санкцій

1. Розкриті механізми, засудження порушників

- i. Розкрито найбільший канал, який давав змогу Росії оплачувати постачання зброї²³*

Його основою став киргизький «Капітал банк Центральної Азії». З російського боку в схемі задіяний головний військовий банк РФ - ПСБ він же «Промсвязьбанк». Основна сполучна ланка - молдавський бізнесмен Ілан Шор, який перебуває в розшуку Інтерполу і під санкціями США. Ця схема: ПСБ - Ілан Шор і його фірма А7 - «Капітал банк Центральної Азії», - стала ідеальним каналом для проведення фінансових потоків у китайські компанії, які постачають зброю для армії РФ.

«Капітал банк Центральної Азії» - зовсім недавно став ключовою ланкою в цьому ланцюжку з обходу санкцій проти Росії. Він замінив

²³ <https://t.me/c/1593856217/16189>

киргизький же «Керемет Банк», проти якого США запровадили обмеження в січні 2025 року за співпрацю з Шором і ПСБ. Для ефективнішої роботи з обходу санкцій у керівництво «Капітал Банку Центральної Азії» посадили цілу команду колишніх топ-менеджерів із «Керемета» на чолі з головою правління Кантеміром Чалбаєвим. «Смотрящі» за роботою банку - відомі у злочинному світі фінансові діячі - Олексій Ширшов та Ігор Гойхман. Вони також мають безпосередній стосунок до санкційного «Керемета».

Для ефективнішої роботи з обходу санкцій до керівництва «Капітал Банку Центральної Азії» посадили цілу команду колишніх топ-менеджерів із «Керемета» на чолі з головою правління Кантеміром Чалбаєвим. «Смотрящі» за роботою банку - відомі у злочинному світі фінансові діячі - Олексій Ширшов та Ігор Гойхман. Вони також мають безпосередній стосунок до санкційного «Керемета». Раніше «Капітал банк» поспіхом перевели у власність Мінфіну і зробили розрахунковим банком для здійснення транскордонних рублевих операцій у Росію та з неї. Усе це допомогло «Капітал банку Центральної Азії» стати ключовим елементом міжнародного злочинного ланцюжка. Адже тіньові поставки іноземної зброї російській армії оплачуються точно і вчасно.

ii. *Фінансування захисту у кримінальній справі з Росії визнано обходом санкцій*²⁴

15 квітня Харківський повітовий суд визнав Тетяну Соколову винною в порушенні режиму антиросійських санкцій Єстонії та ЄС. Згідно з вироком, це виразилося в доставці з Росії до Єстонії готівки Євро для фінансування захисту Андрія Андрієва, який перебуває під слідством разом із підозрюваним у державній зраді Айво Петерсоном.

Згідно з обвинуваченням, Соколова знала, що Фонд підтримки та захисту прав співвітчизників, які проживають за кордоном, пов'язаний із Кремлем і перебуває в списку санкцій ЄС. Проте вона прийняла від нього на свої банківські рахунки грошові кошти, призначені для покриття витрат на адвокатів і судових витрат Андрієва. Потім вона зняла гроші готівкою, перетнула російсько-єстонський кордон і передала їх адвокатам Арні Ліскманн-Гетсу та Урмасу Сімону.

За скоєне підсудну засуджено до 16 місяців позбавлення волі. Суд конфіскував 10,000 Євро готівкою, вилучених у Соколової під час

²⁴ <https://t.me/c/1593856217/16120>

перетину кордону. Також на неї покладено компенсацію процесуальних витрат у розмірі 1389 Євро.

iii. Губернатора Севастополя з 2016 по 2019 рік засуджено до тюремного терміну за обхід британських санкцій²⁵

Дмитра Овсянникова, 48 років, і його брата Олексія Овсянникова, 47 років, визнав винними за вісьмома пунктами обвинувачення в порушенні фінансових санкцій і двома пунктами обвинувачення у відмиванні грошей Королівський суд Саутуарка і засудив його до 40 місяців тюремного ув'язнення і 15 місяців тюремного ув'язнення з відтермінуванням виконання на 15 місяців відповідно.

iv. Естонські спецслужби викрили схему обходу санкцій для постачання стратегічних товарів до Росії²⁶

Департамент поліції безпеки Естонії (КаПо) розкрив схему незаконного постачання стратегічних товарів до Росії в обхід міжнародних санкцій. Згідно з розслідуванням, поставки організовувалися через треті країни за участю громадян Естонії.

Слідство виявило трьох ключових фігурантів: Дениса Ігнат'єва, Руслана Сібілева та Дем'яна Беякова. Ігнат'єв, який проживав в Естонії, організовував закупівлю підсанкційних товарів (прицілів, біноклів, підзорних труб) через інтернет-магазини Польщі та інших країн ЄС, після чого переправляв їх до Росії через пункт пропуску в Нарві. Для оплати він використовував рахунки пов'язаних із ним закордонних компаній. Кримінальне провадження щодо нього було припинено через смерть підозрюваного.

Другий учасник схеми, Руслан Сібілев, уклав досудову угоду з прокуратурою восени 2024 року. Суд визнав його винним у сприянні порушенню санкцій та наклав штраф у розмірі майже 80 000 євро. Вилучені у нього товари вартістю близько 200 000 євро, призначені для використання у військових діях проти України, були передані українській стороні.

Третього фігуранта, Дем'яна Беякова, затримали в червні 2024 року при спробі таємно перевезти з Естонії до Росії глушники для вогнепальної зброї та комплектуючі до них. На кордоні він стверджував, що перевозить деталі від водяного насоса. У приміщеннях його фірми Filtronics OÜ виявили 44 зібрані глушники та понад 5500 деталей до них. Також було встановлено, що Беяков

²⁵ <https://t.me/c/1593856217/16042>

²⁶ <https://www.blackseanews.net/read/229767>

мав контракт із російською некомерційною організацією "Навчальний центр концерну Калашников" на постачання 100 глушників і полум'ягасників. Вируський повітовий суд засудив його до п'яти років позбавлення волі.

У своєму річному звіті КаПо зазначає, що Росія активно нарощує виробництво озброєнь і відкрито співпрацює у військовій сфері з Іраном, Північною Кореєю та Китаєм. Для обходу санкцій використовуються компанії з Китаю, Центральної Азії та Туреччини, які замовляють продукцію в європейських виробників і переправляють її до Росії.

В Естонії за незаконне перевезення стратегічних товарів передбачено покарання від 3 до 12 років позбавлення волі, а у випадку групового злочину — від 5 до 20 років.

v. Естонське бюро фінансового моніторингу: обхід антиросійських санкцій стає більш організованим²⁷

Згідно з останнім щорічним звітом Бюро даних з відмивання грошей Естонії, в країні все частіше виявляються схеми, коли ухилення від санкцій проти Росії перетворюється на організовану послугу.

У звіті зазначається, що ризики, пов'язані з санкціями, залишаються значними для Естонії через географічну близькість до Росії, економічну взаємопов'язаність та зв'язки між місцевими спільнотами. Ці фактори створюють високу ймовірність обходу санкцій, особливо з огляду на географічний чинник, в умовах збереження поточної санкційної політики Європейського союзу щодо Росії.

Бюро дедалі частіше розкриває схеми, в яких окремі особи через свої мережі пропонують послуги, спрямовані виключно на обхід санкцій. Такі мережі займаються переміщенням заборонених предметів розкоші, проведенням платежів для осіб, які перебувають під фінансовими санкціями, та постачанням товарів підсанкційним суб'єктам. Для реалізації цих схем активно використовуються посередники з платежів з різних юрисдикцій, а також провайдери послуг віртуальних валют.

²⁷ <https://rus.postimees.ee/8227892/byuro-dannyh-po-otmyvaniyu-deneg-obhod-antirossiyskih-sankciy-stanovitsya-vse-bolee-organizovannym>

VI. Нові санкційні пакети та регулювання

1. Європейські санкції

- i. ЄС може відмовитися від загальноєвропейських санкцій проти Росії²⁸*

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан у січні ледь не зірвав продовження санкцій проти Росії під приводом, що потрібно подивитися, як щодо російсько-українського конфлікту діятиме нова президентська адміністрація США. Тепер країнам ЄС потрібно буде голосувати з цього питання наприкінці липня, і вони заздалегідь задумалися над тим, як захистити процес від Орбана. Варіантом може стати переведення загальноєвропейських санкцій, які мають схвалюватися одностайно всіма 27 країнами ЄС, на національний рівень, пише Politico.

Щонайменше півдюжини країн обговорюють перенесення санкцій у національне законодавство, розповіли виданню шість дипломатів. Потрібно виходити з того, що є ймовірність не продовження обмежувальних заходів, тому необхідно забезпечити «стійкість усього режиму санкцій», сказав один із дипломатів. Важливо, що серед країн, які розглядають цей крок, є ті, що в минулому не були налаштовані запроваджувати їх поза рамками системи ЄС, наприклад, Бельгія і Чехія.

- ii. ЄС відклав введення заборони на імпорт російського СПГ у найближчих пакетах санкцій²⁹*

Заборона не планується через опір деяких країн і невизначеність щодо альтернативних постачальників

Зараз Єврокомісія готує 17-й пакет санкцій, проєкт якого планує представити до червня, хоча чиновники кажуть, що робота над ним просувається повільно. А в травні Єврокомісія має представити план щодо поетапної відмови від російських енергоносіїв, який стане альтернативою негайній забороні на імпорт СПГ.

²⁸ https://t.me/moscowtimes_ru/32210

²⁹ <https://t.me/IGenergy/4311>

2. Санкції США

i. Продовження санкцій США³⁰

Президент США Дональд Трамп підписав указ про продовження на один рік дії санкцій, запроваджених його попередником Джо Байденом 15 квітня 2021 року.

ii. Трамп продовжив на рік заборону на приймання суден із Росії в портах США³¹

Президент США Дональд Трамп продовжив на рік заборону на приймання в американських портах пов'язаних із Росією суден. Уперше заборону ввів експрезидент Сполучених Штатів Джо Байден у квітні 2022 року.

«Я продовжую на один рік дію надзвичайного стану щодо Російської Федерації та викладених у прокламації 10371 надзвичайних повноважень, що стосуються регулювання стоянки і руху пов'язаних із Росією суден у портах Сполучених Штатів», - ідеться в розміщеному у Федеральному реєстрі США документі Білого дому.

iii. Якщо до кінця квітня Путін не погодиться на перемир'я, США готові ввести нові санкції проти Росії³²

Адміністрація Дональда Трампа розглядає кінець квітня як умовний дедлайн для переговорів щодо України, до якого чекає від Кремля рішення щодо припинення вогню, повідомляє Axios із посиланням на джерело, знайоме із ситуацією.

За словами співрозмовника агентства, якщо до кінця місяця президент Володимир Путін не погодиться на перемир'я, США готові ввести нові санкції проти Росії. Це можуть бути як санкції в рамках виконавчого указу Трампа, так і санкції, закріплені на рівні ухваленого Конгресом закону, стверджує джерело Axios. У першому випадку скасування обмежень буде можливе простим рішенням президента, у другому - знадобиться довга процедура, яка на практиці може затягнутися на десятиліття.

³⁰ https://t.me/Compliance_Practice/2713

³¹ https://t.me/Sanctions_Inspector/45436

³² https://t.me/Fin_Deep/43475

Ультиматум Кремлю, вочевидь, привіз спецпосланець Трампа Стів Віткофф, який у п'ятницю, 11 квітня, має зустрітися з Путіним. Про те, що США не мають наміру чекати «місяці» і дають Путіну на роздуми кілька тижнів, 4 квітня заявив глава Держдепу Марко Рубіо.

3. Санкції України

і. Нові санкції України³³

12 квітня Володимир Зеленський підписав 3 укази про запровадження персональних санкцій:

Указом № 229 запроваджено санкції проти 59 фізичних осіб, переважно - росіян, а також кількох громадян Китаю

Указом № 230 під санкції потрапили 18 організацій, здебільшого медійних: «Петроцентр», ТОВ «ІНФОРОС», Правда.ру, Readovka.Ru, ТОВ «МедіаГрупп НьюсФронт», Телерадіокомпанія «Таврія», Медіахолдинг ОСН, білоруське «Злагода-Медіа», МГО «Віче», а також 71 фізична особа, здебільшого журналісти та медіаменеджери.

Указом № 231 оновлено санкції проти експрем'єр-міністра Сергія Арбузова, экс-віцепрем'єра та экс-глави адміністрації президента Андрія Ключова, власниці ліквідованого ІВОХ банку Олени Шевцової та великого бізнесмена Віктора Поліщука, власника торговельних мереж Technopolis, Ельдорадо та Gulliver.

³³ <https://t.me/lawsanctions/2035>